

Berg advokater

VOJENS
Rådhuscentret 21
DK 6500 Vojens

Tlf. 74542156

mail@bergadvokater.dk

www.bergadvokater.dk

Dato 18. maj 2020
Sag nr. 137-45649

Bjarne L. Ditlevsen, jur. konsulent,
cand.jur.
bld@bergadvokater.dk

Sekretær Pia Wonsild/BD
Dir. tlf. 73 52 02 46
piw@bergadvokater.dk

Notat om overensstemmelsesanalyse (compliance-analyse) mellem aftaledokument af 15. november 2019 – betegnet ”Aftale om kompensation for F-35 kampflystøj fra Flyvestation Skrydstrup” (betegnet ”Kompensationsaftalen”) – mellem regeringen og forligspartierne og det af Forsvarsministeriet udarbejdede forslag til kompensationsmodel for disse støjgener (betegnet ”Udmøntningsforslaget”)

1 Analysenotatets formål og grundlag

1.1 Dette analysenotat er udfærdiget på vegne beboerforeningen, ”Flyvestation Skrydstrups naboer” (betegnet ”Foreningen”) som et fortsat led i høringsprocessen i forbindelse med det lovforberedende arbejde med vedtagelsen af ”Lov om udbygning og drift af Flyvestation Skrydstrup” (betegnet ”Anlægsloven”), hvor der tidligere er indgivet hørings svar såvel fra Foreningens bestyrelse som fra advokatfirmaet på vegne foreningen – hvortil her henvises – ligesom der har været en række møder med Folketingets Forsvarsudvalg.

1.2 Grundlaget for analysen er således:

- 1) På den ene side Kompensationsaftalen – som det direkte og eneste hjemmelsgrundlag for Udmøntningsforslaget sammenholdt med
- 2) På den anden side det af Forsvarsministeren fremsatte Udmøntningsforslag i form af dels kapitel 4, § 11, i anlægsloven samt de med hjemmel heri udstedte forslag til ministerielle bekendtgørelser, hhv. ”Bekendtgørelse om støj fra Flyvestation Skrydstrup” (betegnet

"Støjbekg") og "Bekendtgørelse om kompensation for støjgener fra Flyvestation Skrydstrup" (betegnet "Kompensationsbkg").

- 3) Analysen er en rent juridisk analyse med det sigte at undersøge og vurdere, hvorvidt der på centrale punkter er overensstemmelse mellem Kompensationsaftalen som Forsvarsministerens hjemmelsgrundlag – bemyndigelsesgrundlag – og det i medfør heraf udfærdigede forslag til Udmøntningsaftale. Det er en analyse, der er foretaget ud fra traditionelle, juridiske analysemetoder. Analysen angår derimod ikke en vurdering af eventuelle u hensigtsmæssigheder i forslaget. Sådanne er i en vis udstrækning analyseret i de indgivne hørings svar. Formålet har derfor alene været at undersøge, hvorvidt der måtte være væsentlige uoverensstemmelser mellem de centrale aftaleelementer i Kompensationsaftalen (betegnet de "Grundlæggende Aftaleelementer") og udformningen af Udmøntningsfor slaget.

- 4) Analysen er inddelt i følgende hovedafsnit:
 - a. Nogle indledende betragtninger om metodevalg i en potentiel konfliktsituation mellem to parter som her, staten og borgeren, og heraf følgende begrebsmæssige virkninger, afsnit 2,

 - b. En indholdsmæssige beskrivelse af Kompensationsaftalen, afsnit 3,

 - c. En tilsvarende indholdsmæssig beskrivelse af Udmøntningsaftalen, afsnit 4

2 Nogle indledende betragtninger om metodevalg i en potentiel konfliktsituation mellem to parter som her, staten og borgeren, og heraf følgende begrebsmæssige virkninger

2.1 Når en potentiel konfliktsituation som her opstår mellem to parter som følge af den ene parts (Part 1) handlinger og den anden parts (Part 2) oplevelse af, at disse handlinger influerer alvorligt på hans liv, så er der – teoretisk set – et ubegrænset antal af forskellige måder ("scenarier") at håndtere og løse en sådan konfliktsituation på set ud fra de to parter synsvinkler. Jeg skal her – af illustrationsmæssige årsager - beskrive tre sådanne forskellige scenarier:

a. Afvisnings- og acceptmetoden – scenarie 1:

Part 1 afviser at have handlet forkert, og at hans handlinger har haft nogen indflydelse på og økonomisk skadevirkning for Part 2.

Part 2 accepterer disse standpunkter, og sagen stopper her.

b. Afvisnings - og erstatningsmetoden – scenarie 2:

Part 1 har her samme standpunkt som under 1.1, men dette accepterer Part 2 ikke.

Han anlægger en erstatnings sag mod Part 1 ved domstolene. Her påstår han, at Part 1 har handlet så retsstridig i forhold til Part 2's situation, at der foreligger et såkaldt "ansvarsgrundlag" (en alvorlig krænkelse af enten almindelige retsprincipper, den almindelige erstatningsret, herunder naboretlige grundsætninger eller af en konkret lov, der beskytter Part 2). Bevisbyrden herfor påhviler Part 2. Han skal også bevise, at denne retsstridige adfærd har forårsaget et økonomisk tab for Part 2 (ikke blot en psykologisk krænkelse, men bevirket et egentligt formuetab). Han skal bevise, at denne virkning var noget, som Part 1 ved sin retsstridige adfærd burde have indset, og også at han ikke selv er skyld i hele problemet.

Eller med andre ord, så har Part 2 hele bevisbyrden i en sådan sag. Det helt almindelige system i en retssag om erstatning.

Over for disse påstande og argumenter vil Part 1 påstå frifindelse. Han har ikke handlet forkert. Hans adfærd ligger inden for de grænser, som Part 2 som nabo skal finde sig i. Og selvom han skulle have gjort noget, der strider mod nogle beskyttelsesregler for Part 2, så har denne handling i hvert fald ikke haft nogen økonomisk skadevirkning (formuetab) for Part 2, subsidiært ikke så stort som hævdet. Derfor påstår han frifindelse, subsidiært en reduceret erstatningspligt.

En sådan tvist skal afgøres af domstolene efter de almindelige bevis- og procesregler. Eventuelt over hele kæden af retsinstanser.

d. Kompensationsmetoden – scenarie 3:

Part 1 afviser fortsat at have handlet forkert samt afviser fortsat, at hans handlinger skulle have haft nogen økonomisk skadevirkning for Part 2.

Disse standpunkter accepterer Part 2 præcist som i situation 1.1.

Dermed er enhver diskussion om ansvar, ansvarsgrundlag og formuetab helt ude af billedet – i dette scenarie. Disse synspunkter og argumentationer indgår følgelig slet ikke – kan ikke indgå - fra nogen af parternes side under denne løsningsmetode.

Hverken fra statens eller fra borgerens side.

Forholdet i denne metode er imidlertid, at Part 1 ikke er en "hvilken som helst part" – Part 1 er "samfundet", staten, som besidder kompetencen til at udøve "statsmagt". Altså at gennemtvinge sit forehavende, uden at nogen modpart – Part 2 eller hvilken som helst anden tænkelig modpart – har nogen mulighed for hindre dette forehavende i at blive gennemført.

Modsat en privat aktør kan borgeren ikke kræve statens aktivitet bragt til ophør eller begrænset som følge af en støjgene. Dette bringer staten i en særlig – retsstatslig – situation og forpligtelse.

Part 2 er heller ikke "hvilken som helst modpart" – eller borger i dette samfund.

Part 2 udgør en ganske særlig, begrænset del af dette samfunds borgere, nemlig karakteriseret ved at befinde sig bopælsmæssigt inden for et – objektivt og geografisk set – nærområde i forhold til dette statsforehavendes fysiske placering.

Som følge af, at vi i denne situation netop ikke taler om krænkelser eller formuetab, har denne placering – konstatering - karakter af en objektiv kendsgerning, som set fra statens side har til formål at udskille netop denne lokale befolkningsgruppe til en særskilt behandling i forhold til samfundets øvrige befolkning.

At staten beslutter at udpege en sådan lille del af det samlede land til en særskilt behandling har naturligvis en bestemt årsag, også af objektiv karakter (hvis vi var inde i erstatningsretten, ville der være tale om en subjektiv udskillelse, nemlig efter ført bevis for ansvarsgrundlag og forårsaget formuetab).

Det "objektive" kendetegner, at det er staten, der ensidigt fastlægger denne geografi og kan gøre det uden kritik fra nogen, idet vi jo netop – pr. scenarie-definition - ikke har med en kritisabel, værdifortabende adfærd at gøre. Der er intet i denne situation om den geografiske fastlæggelse, der er hverken kritisabelt (det objektive) eller kritiseret (det subjektive).

Denne kendsgerning accepteres af Part 2. Netop af denne årsag.

At staten beslutter sig for at udvælge netop denne geografi er naturligvis ikke blot en tilfældig beslutning – som fx udtrækning af en lotterigevinst.

Det har sin årsag – og dermed naturlige forklaring. Atter udelukkende objektivt set. Årsagen – set fra statens side – skal tilskrives statens planlagte forehavende – at installere en ny flytype på den eksisterende flyvestation. Men ikke kun en ny flytype, men netop en flytype, der vil få et væsentligt forøget støjniveau i forhold til den eksisterende flytype.

Dette er den objektive årsag til at tage denne særlige del af landets befolkning ud til en særlig behandling.

Vi har i dette scenarie altså hverken med et erkendt eller påstået ansvarsgrundlag - og deraf forårsaget formuetab - at gøre. Alene den objektive årsag (den væsentligt forøgede støj) indgår som statens – Part 1's - motivation. Og Part 2 accepterer denne objektivitet uden kritik (den "kritiske" udgave af en part 2 må vælge erstatnings- og domstolsmodellen, hvilket denne her involverede Part 2 ikke har gjort).

2.2 Vores analysesituation angår alene scenarie 3.

Det er følgelig vigtigt at slå fast, at vi ikke taler om formuetab i dette scenarie. Sådanne forekommer som understreget – pr. scenarie-definition - ikke her.

Kompensationsmodellen er udtryk for en helt frivillig aftale set fra begge partres side. Der er intet tvangselement heri. Der er følgelig ingen borger, der her vil/kan påberåbe sig et erstatningssynspunkt, nemlig i retning af at hævde et formuetab, der overstiger det tilbudte kompensationsbeløb.

Tilsvarende kan staten – ministeriet – ikke hævde et synspunkt om et mindre formuetab (end, hvad der måtte følge af Kompensationsaftalen), som begrundelse for en mindre kompensationsydelse, end hvad der måtte følge af Kompensationsaftalen.

Tanken og begrebet om formuetab indgår således slet ikke som noget element i kompensationsmodellen fra nogen af parternes side. Hvis man mente det, så måtte man – hver af parterne – bevæge sig over i erstatningsretten hos domstolene.

Årsagen hertil: hele kompensationsmodellen hviler på et grundsynspunkt om, at der ikke påhviler staten nogen forpligtelse til at betale blot en enkelt krone til nogen, uanset zonebeliggenhed. Modellens økonomi hviler ikke på en retlig forpligtelse, men alene på ”politisk velvilje” = en ren velvillighedsbetragtning. (i den privatretlige jura betegnet som en art gave).

- 2.3 Da denne model jo per definition ikke har noget forudgående retsgrundlag som sit fundament, er staten nødsaget til selv at skabe sit særlige hjemmelsgrundlag.

Den naturlige og nødvendige måde herfor er at oprette en særlig, ny lov via Folketinget. Da håndteringsønsket fra statens side går ud på, at der skal tildeles denne særligt udvalgte befolkningsgruppe en økonomisk stilling, som på dette helt specielle område adskiller sig fra alle andre beboere i dette land, kræver dette et lovgrundlag.

3 En indholdsmæssige beskrivelse af Kompensationsaftalen, afsnit 3

Hjemmelsgrundlaget og dets bindende karakter

- 3.1 Med henblik på forberedelsen af denne lov indgår et flertal af Folketingets partier – ”forligskredsen” – den 15. november 2019 derfor den aftale, som her er betegnet ” Kompensationsaftalen”.

Det er Kompensationsaftalen, som udgør både det formelle og det reelle grundlag bag Udmøntningsloven. Det er derfor indholdet af og forståelsen af denne aftale, som udgør ministeriets bemyndigelsesgrundlag.

Det er i denne analyse forudsat:

- 1) at ministeren er forpligtet til at holde sig inden for rammerne af dette hjemmels- og bemyndigelsesgrundlag, og
- 2) at en udvidelse eller indskrænkning i forhold hertil derfor vil kræve en aftaleændring.

Til fortolkningen af bemyndigelsesrammen er det ligeledes vigtigt at notere sig, at det udelukkende er Kompensationsaftalen, som udgør hjemmelsgrundlaget.

Der kan ikke af ministeriet hentes argumentationer eller synspunkter fra et ganske andet og anderledes "scenarie", fx erstatningssituationen.

Når der derfor diskuteres "kompensation" – som jo ikke er et selvstændigt retsbegreb i dansk ret, men som alene er "skabt" via Kompensationsaftalen - kan man derfor ikke inddrage erstatningsbetragtninger, herunder betragtninger om størrelsen af eventuelle formuetab, jf. bemærkningerne ovenfor.

Indledende analysebetragtninger

3.2 Inden der skal gås ind i den mere konkrete analyse af Kompensationsaftalen skal følgende indholdsmæssige hovedtræk i dette dokument fremhæves:

1) følgende formulerede hovedfilosofier:

- *"der skal være gode rammer for et godt naboskab",*
- *"partierne har ønsket, at ingen boligområder og lokalsamfund opdeles uhensigtsmæssigt i forhold til tilbuddet om støjkompensation",*
- *"gode naboskaber kan ikke tages for givet. Det er som supplement til støjkompensationsmodellen besluttet at øge information til borgerne i lokalområdet, når flyvninger med kampfly gennemføres".*
- *"Kompensationsmodellen er unik for Flyvestation Skrydstrup, da støjen fra kampfly generelt opleves mere generende end andre støjkilder, herunder støj fra civile fly",*
- *"ligesom der er taget højde for lokalsamfund og boligområders placering",*

2) et direkte ministerielt opdrag:

- *"der kompenseres for det fulde støjbillede"*

3) nogle juridiske vurderinger og udsagn:

- *"Det er Forsvarsministeriets vurdering, at der i forbindelse med støjgener fra F-35-kampflyene ikke vil være tale om ulemper, der generelt overstiger den såkaldte naboretlige tålegrænse. Det kan dog ikke udelukkes, at domstolene efter en konkret vurdering vil kunne nå frem til, at der er boliger i området, hvor den naboretlige tålegrænse må anses for overskredet",*

- *"Med støjkompensationsordningen fastholdes borgernes mulighed for at anlægge en erstatningssag".*

4) de konkrete beskrivelser af zoneopdelingen:

- *"den gule zone har taget udgangspunkt i et geografisk område, der har en støjbelastning på mere end 55 dB gennemsnitsstøj og 80 dB maksimalstøj, ligesom der er taget højde for lokalsamfund og boligområders placering"*
- *"den røde zone omfatter boliger med en støjbelastning på mere end 55 dB gennemsnitsstøj og 100 dB maksimalstøj".*

5) konkrete beskrivelser af kompensationsindholdet:

- For rød zone
- For gul zone,
- og med en 10 årig gyldighedsperiode.

3.3 De anførte hovedfilosofier i afsnit 3.2, 1) svarer til formålskapitlet i en lovtæst, og som således udtrykker lovens beskyttelsessigte, som både skal lægges til grund ved selve lovformuleringen som ved fortolkningen af den formulerede lovtæst. Der skal være overensstemmelse mellem formål og de konkrete udmøntninger. Tilsvarende skal der være overensstemmelse mellem, hvad der i afsnit 4 er betegnet som Kompensationsaftalens "Grundlæggende Aftaleelementer" og Udmøntningsforslaget. De vilkår, der bestemmer det materielle realindhold af aftalen.

4 Indholdsmæssig beskrivelse af Udmøntningsforslaget

4.1 Følgende **Grundlæggende Aftaleelementer** fra Kompensationsaftalen vil blive undergivet en compliance-analyse i forhold til Udmøntningsforslaget:

- 1) Støjbilledet, jf. 4.2,
- 2) Kriterierne for zoneopdelingerne, jf. 4.3,
- 3) Kriteriet for grænsedragningen mellem rød og gul zone, jf. 4.4.

4.2 Det er foreskrevet i Kompensationsaftalen, at det **"fulde støjbillede"** skal inddrages under kompensationsordningen. Dette betyder både alle støjtyper og alle støjforekomster. Støjtyperne består dels af flystøj dels af terminalstøj

4.3 Den formelle beskrivelse i lovgrundlaget – Udmøntningsforslaget – af det omfattede "støjbillede" er formuleret:

- 1) såvel særdeles uklart og uigennemskueligt
- 2) som i direkte modstrid med Kompensationsaftalen.

"Ad støjbilledet"

4.4 Henset særligt til den af Foreningen lang tid i forvejen fremsatte kritik heraf findes det ekstra kritisabelt, at man ikke på en klar og entydig måde af lovteksten kan genfinde den grundlæggende beskrivelse af støjgrundlaget bag kompensationsmodellen:

- 1) Lovforslaget § 11 taler om støjgener og compensation i forhold til boligejerne og henviser i denne anledning til § 7, stk. 5, hvorefter der gives en ministerbemyndigelse til at udfærdige en Støjbkg,
- 2) Det vil som følge heraf være naturligt som boligejer at søge oplysning i denne Støjbkg. Her vil man allerede i § 1 kunne se, at den finder anvendelse netop på disse to støjtyper (flystøj og terminalstøj). Imidlertid henviser denne definitionsbestemmelse i stk. 1 til stk. 2, hvoraf fremgår, at en helt række meget tunge og alvorlige støjforekomster udtrykkeligt er undtaget, herunder den meget voldsomme støj fra afværgeberedskabet, som netop er til stor gene for de omkringboende.

Eller med andre ord en alvorlig indskrænkning i et af de Grundlæggende Aftaleelementer.

- 3) Af en korrespondance, som Foreningen har haft med ministeriets embedsmænd forud for forslaget – og som ikke stemmer overens med lovformuleringen – er desuden fremgået, at terminalstøjen slet ikke er indregnet i kompensationsmodellen, samt at man i de terminalstøjberegninger, der er lavet ikke har indregnet nogen – erkendt – usikkerhedsfaktor. Altså et forhold, der desuden er i uoverensstemmelse med nævnte § 1, stk. 1.

Ad zoneafgrænsningerne

- 4.5 Kompensationsaftalen indeholder en zonebeskrivelse, som har til formål at definere, hvilke borgere – geografisk område - her i landet, der falder ind under kompensationsmodellens dækningsområde, og hvilke der ikke gør det. Der opereres med en geografisk defineret indre zone, kaldet rød zone og en geografisk defineret ydre zone, kaldet gul zone. De to zoner indeholder nogle indbyrdes meget forskellige kompensationsstilbud. Gul zone grænser ud til det ikke-omfattede øvrige land, hvor der ikke gives noget kompensationsstilbud.

4.6 Kriterierne for zoneafgrænsningerne indgår derfor som yderligere et af de Grundlæggende Aftaleelementer:

- 1) Kompensationsaftalen indeholder nogle - klare og entydige - matematisk formulerede definitioner som grundlag for adskillelsen mellem disse tre zoner. Zonerne er støjzoner, og afgrænsningen består i forskelle i støjniveauer. Støj måles i dB, og der opereres med to måleformer, dels en såkaldt gennemsnitstøj, dels en maksimalstøj. Hvorledes disse måles rent teknisk er ikke det væsentlige i denne henseende (væsentligt er dog, at samtlige støjforekomster indregnes, hvilket heller ikke er tilfældet!).
- 2) Det væsentlige er imidlertid, at der ikke er foretaget nogen form for faktiske støjmålinger på stedet, som kan anvendes til disse grænsesætninger. Ministeriet har altså ikke nogen aktuel viden om, hvor i naturen – i disse præcise, geografiske områder – at de konkrete støjvirkninger vil være.
- 3) **Kompensationsaftalen indeholder en præcis og entydig definition** (=aftalemæssig fastlæggelse) af begge de to måleformer, nemlig af:
 - a. gennemsnitsstøjen til 55 dB samt af
 - b. to grænseværdier for maksimalstøjen, nemlig til hhv. 80 og 100 dB.

Aftaleretligt har sådanne klare og præcise aftaleelementer karakter af såkaldte "garantielementer". Sådanne matematiske angivelser rummer pr. definition ikke plads for hverken tvivl eller fortolkning/skøn. 100 dB er altid 100 dB.

- c. I Udmøntningsforslaget – hverken i Støjbekg med vedhæftede adressebilag eller andetsteds – kan man ikke genfinde disse helt centrale og afgørende talmæssige definitioner fra Kompensationsaftalen, hvilket i sig selv findes stærkt kritisabelt ud fra et retssikkerhedssynpunkt. De er således ikke gjort til en del af lovgrundlaget. Fra et forudgående/bagvedliggende bilagsgrundlag (Baggrundsbilag) kan man se støjberegningsoplysningerne for såvel gennemsnitstøj som maksimalstøj angivet på adresselister, der helt svarer til bilagene med to adresselister for hhv. rød og gul zone (altså med en adresse-mæssig identitet). Men disse centrale oplysninger er – af uoplyste og ubekendte årsager – altså som nævnt ikke gjort til en del af det formelle lovgrundlag. Den enkelte borger (eller domstolene) kan således ikke heraf se, hvorfor vedkommende er placeret på det ene eller det andet bilag – i den røde eller den gule zone. En sådan bevidst udeladelse af centrale og stærkt relevante oplysninger findes kritisabelt.
- d. Men af nævnte Baggrundsbilag – som af denne årsag må betragtes som et bindende bilag - kan man se, at der af ministeriet er foretaget en helt eksakt grænsedragning mellem rød og gul zone og fra gul zone ud til ”grøn zone”. Næmlig ud fra disse aftalte, klare og entydige, matematiske talværdier og på basis af en indskrivning ud for hver enkelt adresse af de helt præcise beregningsoplysninger for såvel gennemsnitstøj som maksimalstøj. Dette betyder, at en talværdi for maksimalstøj på 99,9 dB bringer en ejendom i gul zone, medens 100,0 dB ville have bragt den i rød zone.

Denne – formelle, tekniske - del af Udmøntningsforslaget er således i en fuld korrekt – og tilstræbt - overensstemmelse med Kompensationsaftalen.

- e. Men for at kunne foretage en så eksakt afgrænsning – og specielt med de meget alvorlige forskelle i kompensationsydelse til følge – kræver dette et lige så eksakt grundlag.
- f. **Det fremgår imidlertid af ministeriets egne oplysninger, at de foretagne linjeadragninger er sket på grundlag af rent teoretiske beregninger, som langt fra er præcise og entydige.**
- g. Tværtimod ses det direkte og udtrykkeligt af det beregningsdokument, som har ligget til grund for disse zoneopdelinger og adresseangivelser i Udmøntningsforslaget:

”Forsvarsministeriet Ejendomsstyrelsen, 731 Flyvestation Skrydstrup, Beregning af flystøjbelastning, Miljøsektionen, april 2019”, under afsnit 6 side 24, ”Usikkerhed”,

at der indgår store usikkerhedsmarginer ved begge de to grænseværdiers afsætning i naturen: nemlig på +/- 4 dB ved maksimalstøjen og +/- 3 dB for gennemsnitstøjen. Dette betyder fx, at der på de støjtal for maksimalstøj, der er indarbejdet som det helt afgørende

grundlag i adressefortegnelserne til kompensationsbekendtgørelsens adskillelse mellem rød og gul zone er en usikkerhedsmargin, der strækker sig fra 96 – 104 dB.

Eller sagt med andre ord, at "100 dB-linjen" – som i adressebilagene for grænsedragningen mellem rød og gul zone er angivet en helt skarp linje – i virkeligheden slet ikke er en linje, men et meget bredt bælte, som har en lydmæssig udstrækning på 8 dB. Dette "lydbælte" er således det eneste grundlag, ministeriet har haft til at fastlægge den foretagne zoneafgrænsning.

- h. For at sikre overholdelsen af det politiske pålæg om denne maksimalstøjgrænse – at alle boliger, der kan blive udsat for en maksimalstøj på 100 dB kommer med i rød zone – skulle Forsvarsministeriet på basis af det af ministeriet selv udvalgte og af politikerne godkendte støjberegningsmateriale have sat grænsen mellem gul og rød zone ved 96 dB. Dette er en ubestridelig kendsgerning på det foreliggende støjberegningsgrundlag.
- i. **Ved at vælge en "mellemproportional" har Forsvarsministeren af egen drift ændret den aftalte maksimalgrænseværdi med 4 dB til skade for borgerne og i åbenbar modstrid med Kompensationsaftalen.**
- j. Samme "selvalgte tilpasningsmetode" har ministeriet valgt ved maksimalgrænsesætningen på de 80 dB og gennemsnitsgrænsesætningen på de 55 dB.

Ad overgangen mellem rød og gul zone

- 4.4 Afgrænsningen mellem rød og gul zone er samtidigt udtryk for en dramatiske forskel i kompensationsmodellens virkninger for to umiddelbare naboer, hvilket findes at være i modstrid med det beskrevne grundprincip om ikke at foretage en uhensigtsmæssig opdeling af boligområder og lokalsamfund.
- 4.5 Idet de mere specifikke hovedlinjer for kompensationsindholdet for de to zoner er beskrevet i Kompensationsaftalen, kan den formelle udlægning heraf i Udmøntningsaftalen ikke siges i denne henseende at være formelt uoverensstemmende.
- 4.6 Men derimod må der siges at være en uoverensstemmelse i Selve Kompensationsaftalen – som Forsvarsministeren har været den ansvarlige pennefører for – mellem det nævnte grundprincip og de to kompensationsordninger. Der er heri indeholdt, hvad der må betragtes som en ikke velovervejede forskelsbehandling mellem umiddelbare naboer, som har præcist samme støjulempe.

- 4.7 Selvom der er tale om et scenarie, som grundlæggende baserer sig på, at der ikke påhviler staten nogen form for juridisk, herunder økonomisk, forpligtelse over for nogen borger, og at hele kompensationsmodellen derfor hviler på en "juridisk uforpligtende, politisk velvilje", så har en stat dog – hvis den vælger at indgå i en sådan model – ikke et fuldstændigt frit spil til uden overholdelse af nogen former for retlige grundprincipper at uddele af statens midler ud fra "tilfældighedens lov".
- 4.8 Selv en stat er nødsaget til at overholde fx et grundprincip om saglighed og om proportionalitet i en differentieringsmodel i forhold til de udvalgte borgere. En økonomisk forskelsbehandling skal være sagligt – og proportionelt – begrundet i en forskellig byrdebelastning set i relation til det, der har været hele indgangsbegrundelsen for opbygningen af en kompensationsmodel for en bestemt borgergruppe. Nemlig støjpåvirkningen.
- 4.9 Det er jo ganske åbenbart, at det er den aftagende støj (en fysisk naturregel, at støjen falder med – kvadratet af – afstanden fra støjilden), der er den direkte – og også direkte udtalte – årsag til forskellen mellem rød og gul zone. I en retssagssammenhæng ville man sige, at dette er et faktum, som er uimodsigeligt og uimodsigt. Altså en kendsgerning, som dommerne skal lægge til grund ved sagens afgørelse. Således forholder det sig også ved en fortolkning af 15. november aftalen. Opdelingen i de to zoner er udelukkende begrundet i en differentiering i støjbelastning.
- 4.10 Når man har med en sådan ubestridelig og ubestridt kendsgerning at gøre, så er man også "fanget" (bundet) af den i den udmøntningsmodel, man skal udfærdige med basis i en sådan aftale.
- 4.11 Det er tilladt at lave en differentiering mellem borgerne, hvis der foreligger en differentiering i årsagsgrundlaget. Men udformningen – udmøntningen – af en sådan differentieringsmodel skal være baseret på nogle retlige grundprincipper, først og fremmest om saglighed (forskelsbehandlingen skal kunne beskrives og begrundes) og proportionalitet (der skal være sammenhæng mellem fald i årsag og fald i kompensation).
- 4.12 Det har påhvilet ministeriet i sin Udmøntningsudformning, uanset dette ikke udtrykkeligt er indeholdt i Kompensationsaftalen, at indarbejde sådanne retlige grundprincipper. **Den foreliggende opdeling mellem rød og gul zone krænker i alvorlig grad sådanne retlige grundprincipper. Dette vil kunne løses ved indførelsen af en orange zone som foreslået.**

Gensalgspøblematikken – 50 pct. - modellen

- 4.13 Tilsvarende findes kompensationsmodellen for rød zone med valget mellem et opkøb eller et beløb på 140.000 kr. at forårsage, at stort set alle beboerne vil se sig nødsaget til at afvikle deres ejendomme til staten inden for de 10 år. Denne model er ugenomtænkt. Dette suppleret med statens gensalg (som i praksis kun vil kunne blive til meget beskedne priser) vil bevirke et brud med filosofien om at bevare de aktuelle lokalsamfund og boligområder. Udvidelsen af kompensationsmodellen for rød zone med den foreslåede 50 pct. – model vil løse bevaringsønsket.

Bjarne Ditlevsen, Juridisk konsulent, cand. jur.